

ОПИСИ

Герба та Великого Герба м.Львова і хоругви

Міські герби виникли у пізньому середньовіччі. Вони були самобутніми знаками магістратів, фігурували на урядових печатках, символізуючи певну юридичну і територіальну незалежність міст. Львівський хроніст XVII століття Бартоломій Зіморевич зазначав, що ще князь Лев Данилович у XIII столітті дав м.Львову герб. Наскільки це твердження точне - важко сказати, однак, незаперечно, що у кінці XIII - на початку XIV століть золотий лев у синьому полі був територіальним гербом Галицько-Волинської держави, а також династичним знаком княжої гілки Романовичів.

Найдавніша відома печатка з гербом м.Львова (крокуючий лев у міській брамі, а над нею три вежі) була підвішена до документа з 10 січня 1359. Цей герб можна трактувати як так званий “промовистий” герб, - який відображає першу назву міста “Львівград” (лев як ілюстрація назви, брама з вежами - символ міста). Можливо, герб відображав ще й роль м.Львова як “стольного града” Галицько-Волинської держави і тому у міській брамі був зображений державний знак - лев.

Хоча перше зображення й зустрічається у 1359 році, але очевидно, що знак походить з кінця XIII століття (цієї думки дотримувався й академік Іван Крип'якевич). У 1526 році польський король Сигізмунд формально затвердив герб, яким м.Львів користувалося вже понад два сторіччя. Міський герб на той час вже вживався з різними відмінами на печатці ради, лави (судочинного органу), в емблемах цехових організацій, на продукції львівських ремісників, виступав як архітектурний елемент. Герб м.Львова був і на друкарському знаку Івана Федорова (Федоровича) на першій надрукованій ним у м.Львові книзі “Апостол” (1574 рік), а також на водяних знаках Брюховицької папірні під м.Львовом з кінця XVI століття.

У 1586 році за старанням єпископа Яна Соліковського Папа Римський Сикст V надає м.Львову право користуватися своїм особистим гербом (золотий лев, який стоїть на задніх лапах і тримає у передніх три горбки та зірку). Цей знак став символом експансійної політики польської шляхти на українських землях.

Пізніше “папський” герб зустрічається побіч міського. Так, на відомій гравюрі з панорамою м.Львова з початку XVII століття (виконаній, як вважають, за малюнком А.Пасаротті) подано 4 герби: державний (польський орел), земельний Руського воєводства (лев, який спинається на скелю), міський та “папський”.

Поступово “папський” лев витіснив з брами “руського” лева. Але тільки у кінці XVIII століття такий герб офіційно затвердила австрійська влада. Після першої світової війни, коли м.Львів було захоплене Польщею, польська влада затвердила у 1927 році новий малюнок герба, який мав свідчити про вірність м.Львова польській державі. Для цього до старого герба з “папським” левом було додано орден “Віртуті Мілітарі” та стрічку з гаслом “Semper fidelis” (“Завжди вірний”).

Після другої світової війни у СРСР не приділялось уваги міській геральдиці. І тільки хрущовська “відлига” 60-х років пробудила великий інтерес до міських гербів, й на Україні зокрема. Однак, тоді не було розроблено єдиних принципів і правил щодо створення і затвердження цих знаків. Через те процес набрав неконтрольованого характеру.

У середині 60-х років львівські митці почали розробляти проект нового міського знака. Були пропозиції внести у нього зображення телевежі, автобуса, телевізора, електролампочки, автонавантажувача тощо. Висловлювалась і думка про використання елементів давнього герба. Її підтримала львівська громадськість, зокрема академік І.Крип’якевич писав: “...єдино правильним шляхом буде вернутися до найстарішого герба з XIII-XIV століть, який зображує міські ворота з трьома вежами (баштами), з крокуючим левом у них. Для міста Львова важливе те, що цей герб походить з періоду, коли місто не було ще поневолене іноземними загарбниками, а належало до Галицько-Волинського князівства і жило традиціями Київської Русі...”.

Рішенням Львівської міської Ради депутатів трудящих від 15.06.1967 було затверджено герб, розроблений на основі історичного. Однак, у затвердженому варіанті було подано лева, що стоїть на задніх лапах. Крім того, брама і вежі, які раніше були золотими, стали червоної барви. На середній вежі з’явився серп і молот. Отже, історичний герб був спотворений, а прийнятий знак виконаний з порушенням загально геральдичних правил.

Дійсний вигляд та описи великого і малого гербів, а також хоругви міської ради були затвержені рішенням Львівської міської ради народних депутатів від 05.07.1991. Склад авторської групи: архітектор Андрій Гречило, історик-архівіст Іван Сварник, архітектор Володимир Турецький, художник Іван Турецький.

Герб міста: у синьому щиті зображена золота брама з трьома вежами, кожна з яких завершена трьома зубцями і має по одній бійниці. Центральна вежа вища від двох інших. Брама відкрита, без воріт і ґрат. В отворі брами крокує у правий геральдичний бік золотий лев (малюнок 1).

Великий герб: містить зображення герба, увінчаного срібною міською короною, яка символізує м.Львів як обласний центр. Обабіч щит підтримують два щитотримачі - лев у короні (символ Галицько-волинської держави) та давньоруський ратник, які мають відображати епоху заснування м.Львова Данилом Галицьким та становлення його як столяного міста. Знизу герб доповнює стрічка у національних синьо-жовтих барвах та

загальноукраїнський герб Тризуб як символи Соборності України (малюнок 2).

Хоругва міської ради становить собою прямокутне полотнище синьої барви із співвідношенням сторін 1:1. Хоругва оточена за периметром (крім сторони біля древка) лиштвою, яку розбито на однакові рівнобедрені трикутники синьої та жовтої барви. Ширина лиштиви вносить 1/10 сторони хоругви. Посередині хоругви-зображення герба м.Львова. Співвідношення величини гербів у цілому і їхніх окремих елементів встановлюються затвердженим еталоном. При цьому допускається виконання стилізованого герба або подача його у щиті іншої форми (малюнок 3).

Малюнок 1

Герб міста

Великий герб

Малюнок 3

Хоругва міської ради

